

24 587 Justitiële Inrichtingen

25 295 Infectieziektenbestrijding

Nr. 797 Brief van de minister voor Rechtsbescherming

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 22 januari 2021

Gelet op de recente ontwikkelingen rondom de Britse variant van het coronavirus, een stijgend aantal besmettingen in inrichtingen en Kamervragen van de leden Van Toorenborg (CDA) en Van Nispen (SP) is het Outbreak Management Team (OMT) om advies gevraagd over de coronamaatregelen bij de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI). Middels deze brief informeer ik u over dit advies en welke consequenties dit heeft voor het beleid van DJI om het virus zoveel mogelijk buiten de inrichtingen te houden. Daarnaast informeer ik u over de gevolgen voor DJI van de extra maatregelen die het kabinet op 20 januari jl. heeft aangekondigd.

Advies OMT

Aan de leden van het OMT is gevraagd of de geldende RIVM-maatregelen, aangevuld met de maatregelen die DJI zelf heeft genomen, gelet op de recente ontwikkelingen rondom de Britse variant van het virus afdoende zijn om de risico's op besmetting met COVID-19 zoveel mogelijk te beperken.

Het OMT heeft hier op 20 januari het volgende over geadviseerd:

Het OMT benadrukt hier het belang van maatregelen opgesteld vanuit het "generiek kader coronamaatregelen", mede gezien de setting met veel intermenselijk contact. De 1,5 meter onderlinge afstand tussen personen is hierbij essentieel. Daarnaast benadrukt het OMT het belang van vroegtijdige signalering, testen, traceren, isoleren en clusteronderzoek in nauwe samenwerking met de GGD. Bij goede toepassing zou het "generiek kader coronamaatregelen" aangevuld met landelijk beleid van de DJI volstaan met betrekking tot de maatregelen, ook ten aanzien van de VK-variant. Het OMT wil daarnaast de mogelijkheid van preventief testen benadrukken. Indien blijkt dat inregelen van 1,5 meter afstand niet mogelijk is, dan is gebruik van niet-medische mondklappers geëigend. Als laatste is ook noodzakelijk het aantal onderlinge contacten te beperken (kleine vaste groepen/cohorten, ook zonder virusuitbraak).

Zoals in eerdere brieven en in antwoorden op schriftelijke vragen is benadrukt, hanteert DJI de richtlijnen van het RIVM.¹ DJI treft daarnaast aanvullende

¹ Ten aanzien van de richtlijnen over groepsgrootte geldt voor DJI een uitzondering. Dit is om de leefbaarheid binnen de inrichtingen en de wettelijke verlichtingen jegens de justitiabelen te kunnen blijven waarborgen. Vanzelfsprekend wordt hierbij wel 1,5 meter afstand in acht genomen.

maatregelen. Zo worden gedetineerden bij binnenkomst eerst acht dagen op een eenpersoonscel geplaatst en worden zij zowel tijdens deze periode als daarna continu gemonitord op klachten. Pas na acht dagen mogen gedetineerden deelnemen aan programma's waarbij ze in contact komen met andere gedetineerden. Andere maatregelen zijn bezoek achter glas en beperking van verlof. Daarnaast kunnen directeurs van inrichtingen op lokaal niveau maatregelen nemen die zij in hun specifieke situatie nodig achten.

Op basis van het advies van het OMT, de toename van het aantal besmettingen binnen DJI en de mogelijke rol die de Britse variant hierbij speelt, heb ik besloten om de volgende maatregelen aan te scherpen:

1. Gebruik van niet-medische mondkapjes door justitiabelen

Naar aanleiding van het OMT-advies heb ik besloten het gebruik van niet-medische mondkapjes in alle inrichtingen van DJI voor medewerkers, bezoekers en justitiabelen te verplichten daar waar het houden van 1,5 meter afstand binnen de inrichting niet mogelijk is.²

Wanneer de 1,5 meter afstand wel aan te houden is staat het justitiabelen in beginsel vrij een mondkapje te dragen.

De directeur kan besluiten van het bovenstaande af te wijken. Hij kan justitiabelen verbieden een mondkapje te dragen wanneer de veiligheid, leefbaarheid en/of zorg en behandeling van justitiabelen hiertoe noodzakelijk zijn. Hij kan het ook verbieden wanneer de veiligheid van medewerkers in het geding is. Dit is bijvoorbeeld bij een dreigende situatie, wanneer identificatie van justitiabelen van belang is of bij een afdeling voor justitiabelen met beheersproblematiek. De directeur kan justitiabelen ook verplichten een mondkapje te dragen ten behoeve van de gezondheid en leefbaarheid van justitiabelen en medewerkers, bijvoorbeeld indien er sprake is van (mogelijke) besmettingen.

Voor justitiabelen met psychiatrische problematiek geldt dat de directeur van de inrichting bepaalt of en wanneer deze justitiabelen een mondkapje moeten dragen.³

DJI voorziet de justitiabelen van niet-medische mondkapjes.

2. Testbeleid

Het OMT benadrukt het belang van het vroegtijdig signaleren, traceren en isoleren van het virus. Het preventief testen van justitiabelen kan hierbij een belangrijke rol spelen. DJI deed dit al bij recente uitbraken in de PI Nieuwegein en de PI Ter Apel. Dit beleid is nu verder gespecificeerd en geldt eveneens voor justitiële jeugdinrichtingen

² De actuele, landelijke richtlijn is dat het dragen van niet-medische mondkapjes verplicht is in publieke binnenruimtes. Ondanks dat de inrichtingen van DJI formeel niet tot een publieke ruimte behoren, heeft DJI besloten om het gebruik van niet-medische mondkapjes door medewerkers en bezoekers van justitiële inrichtingen voor specifieke situaties dringend te adviseren ofwel te verplichten.

³ Deze justitiabelen zijn vanwege hun ziekte, gedrag of beperking niet altijd in staat een mondkapje te dragen. Zij raken hierdoor bijvoorbeeld ernstig ontregeld.

en tbs-klinieken.⁴ Hierbij vindt telkens overleg plaats met de GGD. Dat wil zeggen dat bij:

- meerdere besmettingen op één enkele afdeling, alle justitiabelen op die afdeling preventief worden getest. Bovendien gaan alle justitiabelen van deze afdeling in quarantaine.
- meerdere besmettingen verspreid over meer dan één afdeling van een unit, alle justitiabelen van de hele unit preventief worden getest. Bovendien gaan alle justitiabelen van die unit in quarantaine.⁵
- meerdere besmettingen verdeeld over de gehele inrichting alle justitiabelen in de hele inrichting preventief worden getest. De directeur van de inrichting besluit in overleg met de GGD over een lockdown voor de gehele inrichting.

Voor medewerkers van DJI gold al dat zij zich konden laten testen bij klachten. Aanvullend hierop kunnen bij meerdere besmettingen binnen een inrichting alle medewerkers, in overleg met de GGD, preventief worden getest.

Gevolgen van aanscherping landelijke maatregelen

Het kabinet heeft op 20 januari jl. een aanscherping van de landelijke maatregelen bekend gemaakt. Zo zal er mogelijk een avondklok gaan gelden en wordt het bezoek dat iemand thuis mag ontvangen teruggebracht naar maximaal één. Voor een volledig overzicht van de maatregelen verwijs ik naar de website van de Rijksoverheid. Deze maatregelen hebben vanzelfsprekend ook impact op zowel medewerkers als justitiabelen.

Avondklok

Met het besluit tot de invoering van een avondklok geldt dat het primaire proces doorgaat: medewerkers van DJI die avond- en nachtdiensten draaien ontvangen een werkgeversverklaring om van en naar hun werk te reizen. Alle niet noodzakelijke reisbewegingen van medewerkers van en naar de inrichtingen worden gedurende de avondklok geschrapt. Er zal echter altijd voldoende personeel aanwezig zijn om de zorg en veiligheid te kunnen waarborgen.

Bezoek

De maatregelen die het kabinet heeft aangekondigd geven mij aanleiding het bezoek aan justitiabelen binnen DJI verder te beperken van 2 personen naar 1 persoon per justitiabele, kinderen tot 13 jaar uitgezonderd.

Verlof tbs en jeugd

De invoering van de avondklok heeft tot gevolg dat de verloven zoals nu nog zijn toegestaan voor 21.00 uur dienen te worden beëindigd. De beperking van het aantal bezoekers per huishouden heeft als gevolg dat begeleid verlof niet meer kan plaatsvinden in een thuissituatie/huishouden (dan wordt immers het maximum aantal bezoekers per huishouden overschreden).

Internationale overplaatsingen conform aangescherpte maatregelen

⁴ Uitgaande van voldoende beschikbaarheid van testmateriaal en medisch personeel.

⁵

Bij internationale overplaatsingen van justitiabelen zal worden geconformeerd aan de voor dat land geldende vereisten, zoals een negatieve PCR en/of een negatieve sneltest en/of quarantaine periode. Daar waar een justitiabele wordt overgeplaatst naar of vanuit een land waarvoor een vliegverbod geldt, zal de overplaatsing op dit moment niet plaatsvinden.

Tot slot

De maatregelen worden uiterlijk woensdag 27 januari 2021 van kracht of zoveel eerder als mogelijk. De maatregelen uit mijn brief van 18 december 2020 worden, voor zover ze niet zijn vervangen door de maatregelen in deze brief, verlengd tot en met 9 februari. Daarmee gelden alle maatregelen in ieder geval tot en met 9 februari.

Ik benadruk dat ik deze vergaande maatregelen noodzakelijk acht en dit doe met het oog op de veiligheid van medewerkers en justitiabelen.

De minister voor Rechtsbescherming,
S. Dekker